Téma 6: Oslavujeme!

Slovná zásoba

oslava	sviatok	dar(ček)	narodeniny
sen	prianie	blahoželanie	radosť
smútok	meniny	význam	menu
koledy	hviezda	Vianoce	perník
kapustnica	zemiakový šalát	hubová polievka	škriatok
ryba	klobása	halušky	oblátky
uhlie	kamene	palica	mašľa
girlanda	sviečka	srdce	škorica
korenie	klinček	suroviny	veniec
objímať	predniesť básničku	prekvapiť	recitovať
vítať	želať	ozdobiť	blahoželať
vytvoriť	poďakovať	spievať	pripraviť
tancovať	ochutnať	hrať	ospravedlniť
blížiť	nezabúdať		
slávnostný	sviatočný	tradičný	moderný
opatrne	slušne	(ne)slušný	vlastný
znovu			

Vetné väzby

Stôl je prestretý. (trpný rod)	Kedy je sviatok?	Kto má narodeniny/meniny?
Stromček je ozdobený.	Kedy bude sviatok? (budúci čas)	Kde bude oslava?
Slávnosť je pripravená.	Ja by som chcel/a.	Čo bude?

Funkčné frázy

Všetko najlepšie prajem.	Teším sa, že ste prišli.	Mám radosť.
Čo je vhodné?	Ďakujem, vážim si to.	Veľa šťastia/zdravia
Čo je nevhodné?	Máš radosť?	Smiem si zobrať?
S dovolením.	Prepáč(te), že...	Rád si dám./Rada si dám.
Radostné Vianoce prajem.	Ďakujem za darček/tortu.	Prajem veľa zdravia a šťastia.
Ďakujem za blahoželanie.	Môžem ešte kúsok torty?	Nech sa ti splnia všetky želania.

Inštrukčný jazyk

Podaj(me).	Spoj.	Znázorni.
Priprav(me).	Prilož.	Zahraj.
Prichystaj(me).	Vytvor.	Premýšľaj.
Obtiahni.	Presuň.	Zakrúžkuj.
Dokresli.	Prečiarkni.	Spočítaj.
Obráť lícom nadol.		

Lekcia 1 Darček

Slovná zásoba:	sviatok, darček, prekvapený/á, prekvapenie, prianie, sen, blahoželanie, návšteva, uhlie, kamene, palica, poďakovať, ospravedlniť, (ne)slušný, smútok, radosť, slušne, oslava, narodeniny, meniny, objať, želať, ospravedlniť sa, nezabudnúť, tancovať
Vetné väzby:	bude(me) mať, bude(me) oslavovať, kedy je/bude..., čo bude, ja by som chcel/a
Funkčné frázy:	Čo je vhodné? Čo je nevhodné? Ďakujem za darček. Prajem veľa zdravia a šťastia. Nech sa ti splnia všetky želania. Všetko najlepšie prajem. Veľa šťastia/zdravia.
Inštrukčný jazyk:	nakresli/dokresli, premýšľaj, obráť lícom nadol
Pomôcky: ilustrácie	TÉMA 3 Karty Symboly – Počasie; PL Emotikony (TÉMA 6 PL Oslavujeme); k príbehu Darček a Mikuláš; ilustrácie Elka pomáha v kuchyni; Tomáš pomáha dedkovi, Karolko je lenivý)

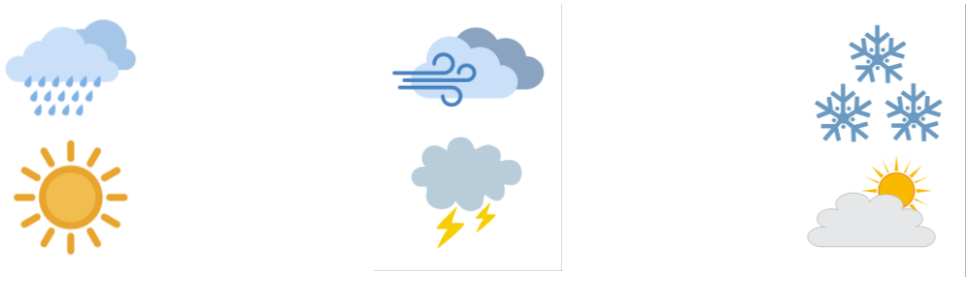
Privítanie

Učiteľ s deťmi sedí v kruhu, privíta ich básničkou. Učiteľ voľne rozvíja rozhovor o dni s už osvojenou slovnou zásobou. Overí porozumenie básničky.

Želáme si dobrý deň,
šťastie, zdravie, pokoj len.
Každý bude veselý,
s darčekom sa podelí.

1. Naladenie na tému

Učiteľ vedie rozhovor o aktuálnom počasí vonku. Aktuálne počasie deti pomenujú a ukážu na karte so zhodujúcim sa symbolom (TÉMA 3 Karty Symboly - Počasie). Napr. *Svieti slnko. Prší. Fúka. Sneží.*

Učiteľ ukazuje na jednotlivé symboly počasia a zadáva pokyny najprv všetkým deťom, neskôr adresne jednotlivo, napríklad:

- ***Ukáž na obrázok*** *Svieti slnko. Prší/Padá dážď. Fúka. Sneží. Je búrka. Je zamračené.*
- ***Choď k obrázku, kde*** *Svieti slnko. Prší/Padá dážď. Fúka. Sneží. Je búrka. Je zamračené.*
- ***Obráť obrázok lícom nadol*** *Svieti slnko. Prší/Padá dážď. Fúka. Sneží. Je búrka. Je zamračené.*

Inštrukcie môže učiteľ variovať napr. *zodvihni/skoč ku, obíď/polož na, otoč sa pri, tleskni nad obrázkom, postav sa ku*. Po zopakovaní slovnej zásoby k téme počasie sa učiteľ zameria na ročné obdobie zima. Vyzve deti, aby povedali, čo všetko im zimu pripomína. *Čo ti napadne, keď poviem slovo zima?*

2. Rozhovor Oslavy v zime

Učiteľ začne rozhovor o rôznych sviatkoch a oslavách v zime, napríklad o oslave narodenín/menín: *Kto má v zime/dnes/tento týždeň narodeniny/meniny? Ako oslavujete narodeniny/meniny?* Ak niektoré dieťa má narodeniny/meniny v tieto dni, učiteľ povie dieťaťu: *Veľa šťastia/zdravia./ Prajem ti veľa zdravia a šťastia./ Všetko najlepšie prajem./ Nech sa ti splnia všetky želania*. Od dieťaťa vyžaduje odpoveď ***Ďakujem za blahoželanie***. Tieto funkčné frázy používa učiteľ aj v ďalších lekciách.
Môže ďalej rozvinúť rozhovor *Kedy je/**bude** sviatok? Kde je/bude oslava? Ako **budete** oslavovať? Čo budete jesť/robiť, ako sa budete hrať? Budete tancovať? Čo si želáš? Aké máš prianie/sen, aký darček by si chcel? Kto ti nezabudne blahoželať? Kto ťa objíme a čo ti povie? Máš radosť/smútok?*

3. Príbeh Darček a Mikuláš

Deti počúvajú príbeh a sledujú ilustrácie.

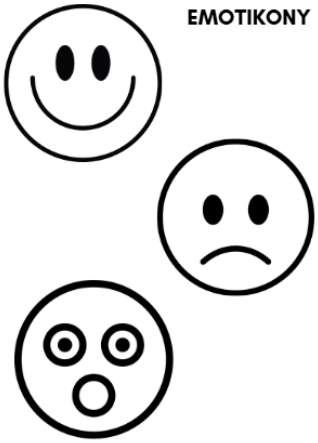
Vonku sneží. Je zima. Sára je doma, čistí si svoje čižmy. Vie, že keď to urobí dobre, príde návšteva. Dnes je totiž sviatok. Aký sviatok? Mikulášsky sviatok. Deti vedia, že chodí v noci chodí Mikuláš a nosí darčeky do čistých čižiem. Aj Sárine čisté čižmy sú už za oknom. Mikuláš chodí potichu, v noci, keď všetci spia. Zvyčajne má oblečený červený kabát, nosí dlhú bielu bradu a na pleci veľký batoh plný darčekov. Vždy vie, kto si aký darček želá. Cukríky, čokoláda, keksy, ovocie, hračky, to sú dobré darčeky. Uhlie, kamene, palica, to asi nie sú dobré darčeky. A vôbec! Veď to nemôžu byť darčeky! Našťastie, Sára je dobré a slušné dievča. Rada pomáha mame, otcovi a postará sa aj o brata. Preto si na druhý deň ráno nájde svoje čižmy plné dobrôt. Usmieva sa a teší sa, veď Mikuláš prišiel k nim aj tento rok. Je zvedavá, čo v čižmách nájde jej brat Peter.

Otázky na porozumenie textu

Učiteľ otázkami zisťuje, ako deti porozumeli textu a ktoré slová sú pre ne neznáme. Pýta sa
Kde je Sára? Čo robí Sára? Premýšľaj: Prečo si čistí čižmy? Aký sviatok je dnes? Kde sú Sárine čižmy?
Čo si deti želajú na sviatok svätého Mikuláša? Vieš, kedy chodí Mikuláš?
Čo má Mikuláš v batohu? Prednesieš/Povieš mu básničku? Chodí v noci sám? Kto chodí s Mikulášom? Aké sú dobré darčeky? Aké sú zlé darčeky?

4. Dialógová aktivita Mikulášoviny

Učiteľ v priestore triedy rozmiestni symboly emotikonov – šťastný, smutný, prekvapený (PL Emotikony, TÉMA 6 PL Oslavujeme). Porozumenie symbolov učiteľ overí. Zdvihne jeden vybraný emotikon a spýta sa *Aký som? Aká som?* Deti niekoľkokrát za sebou opakujú otázku aj odpoveď *Ja som veselý/á. A pod.* (ide o upevňovanie slovnej zásoby). K symbolom sa po otázkach Aký/á som/si? Sa budú deti premiestňovať na základe odpovedí na otázky učiteľa. Učiteľ v jednoduchých vetách situácie opisuje.

Ak dostaneš od Mikuláša darček, budeš šťastný/smutný/prekvapený?
Ak dostaneš od Mikuláša darček, budeš šťastná/smutný/prekvapený?

Ak dostaneš od Mikuláša lízanku, budeš šťastný/smutný/prekvapený?
Ak dostaneš od Mikuláša čokoládu, budeš šťastná/smutná/ prekvapená?

Pozn. pre učiteľa: S ohľadom na rozsah slovnej zásoby detí učiteľ pomenúva rôzne darčeky, zároveň tak opakuje slovnú zásobu z iných lekcií. Berie ohľad na gramatický čas, ktorý deti zvládajú.

5. Kreslenie Darček od Mikuláša

Z dialógovej aktivity učiteľ plynule prejde k otázke *Aký darček si želáš/chceš od Mikuláša? Aký darček si želáš/chceš **dostať** od Mikuláša?* Učiteľ následne deti vyzve, aby svoj vysnívaný darček nakreslili. Po dokreslení deti pomenujú to, čo si želali. *Ja by som chcel/a cukríky. Ja by som chcel/a **dostať** cukríky.*

6. Dialógová aktivita Čo je vhodné a čo nie?

Učiteľ v tejto aktivite v prvom kroku využije ilustrácie z príbehov predchádzajúcich lekcií, v ktorých deti pomáhajú dospelým. Vyzve deti, aby sa pokúsili opísať situácie na ilustráciách a povedali, či ide o vhodné alebo nevhodné správanie, resp. slušné alebo neslušné, prípadne správanie, za ktoré sa treba ospravedlniť.

Čo robí Elka/ Tomáš/ Karol? Ako pomáha Elka/ Tomáš/ Karol? Komu pomáha Elka/ Tomáš/ Karol? Je to vhodné/nevhodné správanie? Je to slušné/neslušné?

V druhom kroku tejto aktivity učiteľ uvádza príklady z reálneho života a deti tiež určujú, či ide o vhodné alebo nevhodné správanie, slušné alebo neslušné správanie.

- *Brat kričí na sestru.*
- *Ema sa nezdraví susede.*
- *Chlapec ťahá mačku za chvost.*
- *Peter berie hračky Zuzke.*
- *Peter si pýta hračku od Zuzky slovami prosím si.*
- *Janko ďakuje za obed.*
- *Miško utrie riad.*
- *Katka pomáha babke s nákupom.*

V závere aktivity učiteľ vyzve deti, aby pomenovali, čo sa považuje za vhodné/nevhodné, slušné/neslušné správanie a navrhli vhodné darčeky od Mikuláša.

Pozn. pre učiteľa: Učiteľ povzbudzuje deti, aby slovnú zásobu tejto lekcie použili v čo najväčšej miere, pričom nepožaduje úplnú gramatickú správnosť. Príklady správania môžu uvádzať aj deti.

7. Záver

V závere lekcie sa učiteľ opýta, čo je slušné povedať, keď sme spolu pri stole a spoločne jeme. Zopakujeme si tak konvenčné frázy pri stolovaní, ktoré sa patrí povedať. *Dobrú chuť! Na zdravie! Ďakujem za raňajky/obed/večeru.* Deti si s učiteľom zaspievajú pieseň z predchádzajúcej témy (melódia piesne Pec nám spadla).

Chlieb a maslo, paradajky,
*d*áme si dnes na raňajky.
Vitamíny oni majú,
*n*ášmu telu silu dajú.

Polievku si uvaríme,
bude dobrá na obed,
zavoláme dedka s babkou
a zjeme ju všetci hneď.

*Kaša s mliekom, j*ogurt s džemom,
joj, to bude večera.
Nedočkavo Janko hladný,
*d*o taniera pozerá.

Mame, sestre, aj bratovi
*z*aželáme dobrú chuť.
Poďakujme za večeru,
pri jedení ticho buď.